

NORGES HØYESTERETT

Den 23. desember 2015 ble det av Høyesteretts ankeutvalg bestående av dommerne Tønder, Indreberg og Normann i

HR-2015-02572-U, (sak nr. 2015/2167), straffesak, anke over beslutning:

A

(advokat Nora Hallén)

mot

Den offentlige påtalemyndighet

avsagt slik

K J E N N E L S E :

- (1) Saken gjelder anke over lagmannsrettens beslutning om å nekte anke i straffesak fremmet, jf. straffeprosessloven § 321 andre ledd.
- (2) A, født 00.00.1964, ble ved Øvre Romerike tingretts dom 21. september 2015 funnet skyldig i overtredelse av luftfartsloven § 14-12, jf. § 6-11 første ledd, luftfartsloven § 14-5, jf. § 14-8, jf. straffeloven § 49 og luftfartsloven § 14-12, jf. § 6-12 andre ledd, jf. første ledd. Straffen ble satt til fengsel i 10 måneder.
- (3) A anket over straffutmålingen. Forsvarer innga støtteskriv 1. oktober 2015. I støtteskrivet ble det blant annet vist til to lagmannsrettsdommer som tingretten viste til ved straffutmålingen. I relasjon til den ene dommen ble det gjort gjeldende at saksforholdet i foreliggende sak er annerledes, noe som måtte ha betydning ved straffutmålingen. I tillegg ble det gjort gjeldende at det var for stor differanse i straffutmålingen mellom tingrettsdommen og de to lagmannsrettsdommene.
- (4) Eidsivating lagmannsrett traff beslutning 22. oktober 2015 med slik slutning:

"Anken nektes fremmet."

- (5) A har anket over lagmannsrettens beslutning. Anken gjelder saksbehandlingen, og det er i korte trekk gjort gjeldende: Lagmannsrettens begrunnelse viser ikke i tilstrekkelig grad at lagmannsretten har tolket loven riktig, herunder vektingen av de relevante forhold, slik at feilen har medført at straffen har blitt for streng. Det faktum at flyvningen aldri sto i reell fare for å bli gjennomført, burde få betydning. Det fremgår heller ikke av beslutningen om lagmannsretten har vurdert om anken uansett bør fremmes. Det er vist til at det ikke foreligger etablert straffutmålingspraksis, og at saken kan ha store konsekvenser for den ankende part. Det er lagt ned slik påstand:

"Eidsivating lagmannsretts beslutning av 22.10.2015 oppheves"

- (6) *Påtalemyndigheten* har gjort gjeldende at det ikke foreligger saksbehandlingsfeil ved lagmannsrettens beslutning.
- (7) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker:
- (8) Ankeutvalgets kompetanse er etter straffeprosessloven § 321 sjette ledd begrenset til å prøve lagmannsrettens saksbehandling. Etter rettspraksis omfatter dette blant annet om lagmannsretten har vurdert spørsmålet om hvorvidt anken skal tillates fremmet etter riktig vurderingstema, og om det skjønnet lagmannsretten har utøvd, er forsvarlig, herunder om det ut fra retts- og bevissspørsmålene i saken var forsvarlig å nekte anken fremmet på grunnlag av skriftlig og forenklet behandling, jf. Rt. 2012 side 1342 avsnitt 15 med videre henvisning.
- (9) Utvalget kan ikke se at det er slike mangler ved lagmannsrettens begrunnelse knyttet til straffverdigheten av forholdet som anført i anken.
- (10) Derimot finner utvalget at lagmannsrettens vurdering av straffutmålingen er mangelfull. Om utmålingen av straffen er det kun vist til at den straffen som tingretten har fastsatt, står i et rimelig forhold til straffen for de øvrige besetningsmedlemmene, som fikk forholdet oppgjort ved tilståelsesdom. Lagmannsretten konkluderer så med at det ikke er et åpenbart misforhold mellom den utmålte straffen og de straffbare handlinger, uten å gå nærmere inn på hva dette bygger på.
- (11) Dette ville kunne være en tilstrekkelig begrunnelse dersom det gjaldt et oversiktlig saksforhold på et område der straffenivået er fastlagt gjennom høyesterettspraksis. Saken her gjelder imidlertid straffutmåling på et område hvor det er svært sparsomt med rettspraksis. Det foreligger ingen høyesterettsdommer. Derimot er det vist til to lagmannsrettsdommer som bare i begrenset grad er sammenlignbare med forholdene i herværende sak.
- (12) I Rt. 2015 side 506 avsnitt 17 som gjaldt ankenektelse etter tvisteloven § 29-13 andre ledd, uttaler ankeutvalgets flertall:

"Ved vurderingen av om det finnes forsvarlig grunnlag for å nekte en anke fremmet etter tvisteloven § 29-13 andre ledd, må det blant annet legges vekt på hvilken betydning saken har for den ankende part, om saken gjelder rettsspørsmål av prinsipiell interesse, om faktum er omtvistet, og – i så fall – hvilke muligheter lagmannsretten har til uten ytterligere forhandlinger å foreta en rettssikker, selvstendig bevisbedømmelse."

- (13) Ankeutvalget legger til grunn at tilsvarende gjelder ved vurderingen av om en anke skal nektes fremmet etter straffeprosessloven § 321 andre ledd.

- (14) At noen av flybesetningen gjør tjeneste i alkoholpåvirket tilstand må regnes som en alvorlig lovovertrødelse, som kan få store konsekvenser for den det gjelder. Når saken gjelder et område hvor det mangler rettskildemessig veiledning for straffutmålingen, slik som i denne saken, finner utvalget at det ikke var forsvarlig av lagmannsretten å nekte saken fremmet på grunnlag av en forenklet behandling. Lagmannsrettens beslutning om å nekte anken fremmet må derfor oppheves.
- (15) Kjennelsen er enstemmig.

SLUTNING :

Lagmannsrettens beslutning oppheves.

Hilde Indreberg
(sign.)

Bård Tønder
(sign.)

Kristin Normann
(sign.)

Riktig utskrift: